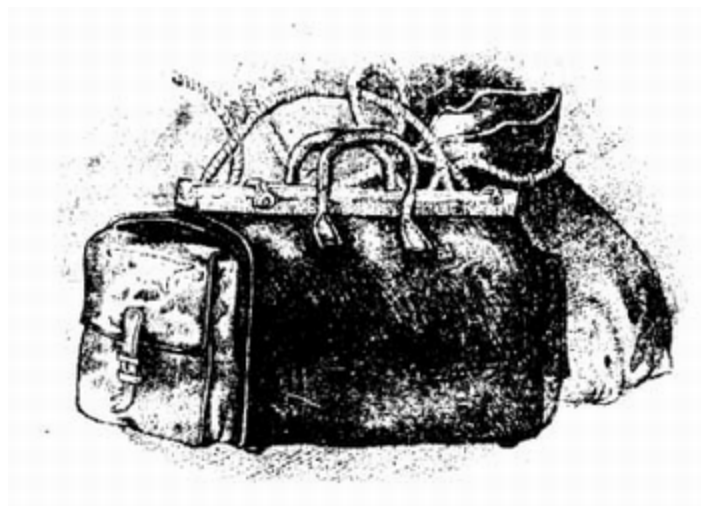

МАРК ТВЕН

КАНДИДАТ ЗА ГУБЕРНАТОР

Превод от английски: Нели Доспевска, 1989

chitanka.info

Преди няколко месеца бях предложен за независим кандидат за губернатор на големия щат Ню Йорк срещу г. Стюарт Л. Удфорд и г. Джон Т. Хофман. Чувствувах някак си, че имам голямо предимство над тези господа, а именно — добрата ми репутация. Лесно можеше да се види от вестниците, че ако някога им е било познато какво значи да се радват на добро име, това време бе отлетяло. Ясно беше, че през последните няколко години те бяха се запознали с какви ли не срамни престъпления. Но в самия момент, когато тържествувах поради моето предимство и тайничко му се радвах, едно неприятно чувство като някакъв кален подмолен поток подрони щастието ми. Това беше обстоятелството, че трябваше да чуя, че и аз съм станал предмет на приказки като тези хора. Това ме тревожеше все повече и повече. Най-после писах по този въпрос на своята баба. Отговорът ѝ беше бърз и рязък. Тя заявяваше:

През целия си живот ти не си направил нито едно-единствено нещо, от което да се срамуваш — нито едно. Погледни вестниците — погледни ги и нека ти стане ясно какъв вид хора са господата Удфорд и Хофман, и тогава виж дали ще си готов да се принизиш до тяхното равнище и да предприемеш предизборна обиколка наред с тях.

Тъкмо това беше и моята мисъл! Тази нощ не спях нито миг. Но най-после не можех да отстъпя. Бях се обвързал напълно и трябваше да продължа борбата. Когато на закуска преглеждах равнодушно вестниците, попаднах на следния пасаж и искрено мога да кажа, че никога по-рано не се бях така слисвал:

ЛЪЖЕСВИДЕТЕЛСТВО. Може би сега, след като г. Марк Твен се е изправил пред народа като кандидат за губернатор, той ще благоволи да обясни как е станало, та е бил изобличен от тридесет и четирима свидетели в даване на лъжливи показания във Вакавак, Кошиншина през 1883 година, като целта на това лъжесвидетелство е, за да ограби бедна вдовица туземка и нейното безпомощно семейство и да си присвои малката платанова градинка, единствената опора и подкрепа в техния изпълнен с лишения и отчаяние живот. Заради себе си, както и заради великия народ, чийто глас той иска да спечели, г. Твен е длъжен да разясни този въпрос. Да видим дали ще го направи!

Мислех си, че ще се пръсна от смайване! Такова жестоко, безсърдечно обвинение. Никога не бях *виждал* Кошиншина! Никога не бях *чувал* за Вакавак! Не можех да различа платанова градина от кенгуру! Не знаех какво да правя. Бях стъписан и безпомощен. Оставих деня да отmine, без да направя абсолютно нищо. На следната сутрин същият вестник беше поместил следния текст — нищо повече:

ЗНАМЕНАТЕЛНО. Трябва да се отбележи, че г. Твен многозначително мълчи по въпроса за лъжесвидетелството в Кошиншина.

(Забележка: До края на предизборната кампания този вестник не ме наричаше иначе, освен „Позорния лъжесвидетел Твен“.)

След това в. „Газет“ излезе със следния пасаж:

ИСКАМЕ ДА ЗНАЕМ. Дали новият кандидат за губернатор ще благоволи да обясни на някои от своите съграждани (от които се иска да гласуват за него!) дребните обстоятелства около това, как неговите другари по палатка в Монтана губели от време на време някои дребни ценности, докато най-после, понеже тези неща неизменно са били намирани у г. Твен или в неговия „куфар“ (вестникът, в който е завивал багажа си), те се видели принудени да му направят приятелско предупреждение за негово собствено добро, като го намазали с катран, овъргаляли го в перушина и го развели за общо посмешище из града, а след това го посъветвали да остави едно постоянно празно пространство на мястото, което обикновено заемал в лагера. Ще направи ли той това?

Би ли могло нещо да бъде по-умишлено злобно от това? Защото никога през живота си не съм бил в Монтана.

(След това този вестник обикновено ме окачествяваше като „Твен, монтанския крадец“.)

Започнах да взимам вестниците със страх — също както някой би повдигнал одеяло, под което подозира, че би могло да има гърмяща змия. Ето на какво се спря погледът ми един ден:

ХВАНАТА ЛЪЖА. Според дадените под клетва показания на г. Майкъл О’Фланагън, от Файв Пойнтс, и г. Кит Върнс и г. Джон Алън, от Уолтър стрийт, установява се, че мръсното твърдение на г. Марк Твен, че оплакваният покойник, дядо на нашия благороден знаменосец Джон Т. Хофман, бил обесен за разбойничество, е мръсна и безпричинна *лъжа*, нямаща всъщност и сянка от основание. Обезсърчително е за добродетелните хора, за постигане на политически успех, да виждат да се прибягва към такива срамни средства като оскърбяване на мъртвите в техните гробове и опозоряване на честните им имена с клевета. Като си помислим каква горест ще причини тази

гнувна лъжа на невинните роднини и приятели на покойния, ние сме едва ли не принудени да подбудим обиденото и оскърбено общество да пристъпи към съкратена съдебна процедура и законно отмъщение срещу клеветника. Но не! Нека го оставим да се терзае под ударите на съвестта си (макар че ако гневът надвие над обществото и в своята сляпа ярост то причини на клеветника някаква телесна повреда, съвсем очевидно е, че никакви съдебни заседатели не биха могли да осъдят и никой съд не би могъл да накаже извършителите на подобно действие).

Въздействието на остроумното заключително изречение беше такова, че тази нощ аз трябваше да скоча от леглото си и да се измъкна от задната врата, когато „оскърбеното и обидено общество“ нахлу през предния вход и влизайки вътре, чупеше по пътя си мебели и прозорци в своя справедлив гняв, а когато си отиде, отмъкна със себе си вещите, които можеше да носи. И все пак с ръка върху библията аз мога да заявя, че никога не съм клеветил дядото на губернатора Хофман. Нещо повече: до този ден аз никога дори не бях чувал за него, нито пък бях споменавал името му.

(Ще заявя мимоходом, че горечитираният вестник след това винаги ме споменаваше като „Твен, похитителя на мъртъвци“.)

Следващата вестникарска статия, която привлече вниманието ми, беше долната:

ЧУДЕСЕН КАНДИДАТ. Г. Марк Твен, който снощи трябваше да произнесе такава съкрушителна реч на масовото събрание на независимите, изобщо не се появи! В една телеграма от неговия лекар се заявяваше, че бил блъснат и съборен от подплашени коне, че кракът му бил счупен на две места, че бил на легло и страдал от адски болки и т.н., и т.н., и други такива врели-некипели. Независимите се постараха най-усърдно да преглътнат тази жалка лъжа, като дадоха вид, че не знаят *истинската* причина за отсъствието на жалкото същество, което са

посочили за свой знаменосец. *Снощи една личност е била забелязана да влиза в хотела на г. Твен, клатушкайки се като пияна свиня.*

Наложителен дълг на независимите е да докажат, че това оскотяло същество не е бил самият Марк Твен. Поставихме ги най-после натясно! Този случай не търпи отбягване от отговорността. Гласът на народа пита гръмко: „Кой е бил този човек?“

Невероятно, просто невероятно беше в първия миг, че моето име действително беше свързано с това опозоряващо подозрение. Три дълги години бяха изминали, след като за последен път бях вкусил бира, вино и изобщо каквито и да било спиртни напитки.

Какво въздействие оказваха върху ми времената, може да се съди от обстоятелството, че дори не трепнах, когато в следния брой на вестника видях, че ми беше даден прякорът „г. Делириум Тременс Твен“ — въпреки че знаех с какво досадно постоянство вестникът ще продължава да ме нарича така до самия край.

По това време анонимните писма бяха започнали да стават важна част от моята всекидневна поща. Следният образец беше обичаен:

Какво ще кажеш за старата жена, която ти изрита от жилището си, когато тя бе дошла да иска милостиня?

Пол Прай

И този:

Има неща, които си направил и които никой не знае, освен мен. Не е зле да пуснеш няколко долара на изпращача на настоящето, защото иначе ще получиш съобщение чрез вестниците.

Ханди Анди

Писмата бяха горе-долу от този вид. Ако читателят желае, бих могъл да продължа да ги цитирам, докато се пресити.

Наскоро след това главният републикански вестник ме „обвини“ във вземане на подкуп в голям мащаб, а официозът на Демократическата партия „разкри“ един тежък случай на извършен от мен шантаж.

(По този начин придобих две нови имена: „Твен, Корумпирания негодник“ и „Отвратителния мошеник Твен“.)

По това време така гръмко се искаше от мене да дам „отговор“ на всички отправени срещу мен обвинения, че водачите на партията ми и редакторите на нейните вестници заявиха, че за мене би било равнозначно на политически провал, ако продължавам да мълча. Като че ли за да се направи техния призив още по-настоятелен, в един от вестниците на следния ден се появи долното съобщение:

ВИЖТЕ ЧОВЕКА! Независимият кандидат продължава да мълчи. Защото не смее да говори. За всяко отправено срещу него обвинение има изобилни доказателства, а тези обвинения се потвърждават многократно от собственото му красноречиво мълчание, докато най-после днес той е навеки осъден. Независими, погледнете вашия кандидат! Погледнете **ПОЗОРНИЯ ЛЪЖЕСВИДЕТЕЛ! КРАДЕЦА ОТ МОНТАНА! ПОХИТИТЕЛЯ НА МЪРТЪВЦИ!** Хвърлете поглед на вашето възмущение на **ДЕЛИРИУМ ТРЕМЕНС!** Вашия **КОРУМПИРАН НЕГОДНИК!** Вашия **ОТВРАТИТЕЛЕН МОШЕНИК!** Погледнете го — вгледайте се добре в него и тогава кажете дали можете да дадете вашите честни гласове за едно същество, което си е спечелило тази позорна редица наименования чрез своите гнусни престъпления и не дръзва да си отвори устата, за да отрече, което и да било от тях!

Нямаше никакъв възможен начин да се измъкна от тази каша и така, дълбоко унижен, аз се задоволих да изготвям отговора си на куп неоснователни обвинения и зловердни и злобни лъжи. Не успях обаче

да свърша тази задача, защото още на следната сутрин един вестник се появи с нов ужас, с нова клевета, като сериозно ме обвини, че съм изгорил една лудница с всичките болни в нея, понеже пречела на изгледа от къщата ми. Това ме хвърли в известна паника. След това дойде обвинението, че съм отровил вуйчо си, за да си присвоя имота му, като настоятелно се искаше да бъде разровен гробът. Това ме доведе до границите на лудостта. А на всичко отгоре бях обвинен, че когато съм бил управител на яслите за подхвърлени деца, аз съм назначавал там беззъби и некадърни роднини, които да приготвяват храната. Започнах да се колебая — да се колебая. И най-после, като необходима и подходяща кулминационна точка на безсрамното преследване, на което ме беше подложила политическата злост, девет едва пристъпващи деца, от всякакъв цвят и в различна степен на парцаливост, бяха подучени да се впуснат на трибуната на едно публично събрание, да се заловят за краката ми и да ме нарекат „татко“!

Капитулирах. Свих знамената си и се предадох. Не бях в състояние да изпълня изискванията на предизборната кампания за губернатор на щата Ню Йорк и затова оттеглих кандидатурата си, като в своето огорчение се подписах така:

Искрено ваш едно време почтен човек, но сега Марк
Твен, П. Л., М. К., П. М., Д. Т., К. Н., О. М.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.